

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สดค. สำนักงาน ก.พ. โทร. 0 2280 3422

ที่ ๙๕ ๑๐๐๙.๕/๒๘๕

วันที่

๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕

เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรม

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

ที่มา

1. สืบเนื่องจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 301/2545 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2545 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีทั้ง 6 ท่าน กำกับกับการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาค โดยใช้พื้นที่เขตตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหลัก

2. การประชุมชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ และการตรวจราชการในส่วนภูมิภาคให้กับผู้ตรวจราชการกระทรวง เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2545 ณ หอประชุมสถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้เสนอให้ปรับปรุงระบบการตรวจราชการให้ทันสมัย สามารถรองรับทิศทางการปฏิรูประบบการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ ระบบสนับสนุนการตรวจราชการ การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ตรวจราชการและการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของทุกกระทรวง เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและประสานงานกัน

3. เมื่อวันศุกร์ที่ 6 ธันวาคม 2545 รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มอบหมายให้สำนักงาน ก.พ. ศึกษาเรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรม และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ข้อเสนอ

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำข้อเสนอ เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรม เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ตามเอกสารแนบ

ข้อพิจารณา

พิจารณาเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

เห็นชอบในเสนอ คม. ตามที่
ม.๓๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐ ใน
ท.๓๓๕๐: พ.๓๓๕๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐
๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕
๕๐ ๑๒๕๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐
๕๐ ๑๒๕๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกรัฐมนตรี

(นายบุญปลุก ชายเกตุ)

รองเลขาธิการ ก.พ.

รักษาการแทนเลขาธิการ ก.พ.

ผู้ตรวจราชการ ๑๒ คน

๐๑๙๑๑๑ ๑๒๕๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐

๕๐ ๑๒๕๐๓ ๕.๑.๒๐ น.๓๓๕๐

บันทึกเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง และผู้ตรวจราชการกรม

.....

1. ที่มา

1) สืบเนื่องจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 301/2545 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2545 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาค โดยใช้พื้นที่เขตตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหลัก เพื่อประโยชน์ในการประสาน ติดตาม เร่งรัดช่วยเหลือและประเมินผลการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาคให้บังเกิดประสิทธิภาพ เรียบร้อย รวดเร็ว สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้โดยไม่มีอุปสรรคด้านกลไกการบริหารราชการ

2) การประชุมชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ และการตรวจราชการในส่วนภูมิภาคให้กับผู้ตรวจราชการกระทรวง เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2545 ณ หอประชุมสถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้เสนอให้ปรับปรุงระบบการตรวจราชการให้ทันสมัย สามารถรองรับทิศทางการปฏิรูประบบการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ ระบบสนับสนุนการตรวจราชการ การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ตรวจราชการและการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของทุกกระทรวง เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและประสานงานกัน

2. ข้อเท็จจริง

1) การกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการในแต่ละส่วนราชการ กำหนดโดยคำสั่งกระทรวง

2) การแบ่งเขตพื้นที่การตรวจราชการในแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน ดังนี้

2.1) การแบ่งเขตพื้นที่การตรวจราชการในระดับกระทรวง

(1) กระทรวงที่แบ่งเขตพื้นที่การตรวจราชการเป็น 12 เขต ได้แก่

- สำนักนายกรัฐมนตรี
- กระทรวงเกษตร
- กระทรวงคมนาคม
- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงยุติธรรม

- กระทรวงแรงงาน
 - กระทรวงศึกษาธิการ (อยู่ระหว่างการปฏิรูปการศึกษาที่จะแบ่งใหม่ เป็น 175 เขต)
 - กระทรวงสาธารณสุข
 - กระทรวงอุตสาหกรรม
- (2) กระทรวงที่แบ่งเขตพื้นที่การตรวจราชการเป็น 6 เขต ได้แก่
- กระทรวงการคลัง
 - กระทรวงพาณิชย์
- (3) กระทรวงที่ไม่ได้แบ่งเขตพื้นที่การตรวจราชการ ได้แก่
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) กระทรวงที่ไม่มีงานตรวจราชการ ได้แก่
- กระทรวงการต่างประเทศ
 - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
 - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - กระทรวงพลังงาน
 - กระทรวงวัฒนธรรม

2.2) การแบ่งเขตการตรวจราชการระดับกรม จะมีความแตกต่างกัน ดังนี้

• กรมประมง • กรมการปกครอง • กรมราชทัณฑ์ • กรมที่ดิน • กรมโยธาธิการและผังเมือง	}	มี 12 เขต
• กรมธนารักษ์ • กรมส่งเสริมสหกรณ์ • กรมการขนส่งทางบก	}	มี 9 เขต
• กรมสรรพากร		มี 12 ภาค
• กรมบังคับคดี • กรมคุมประพฤติ	}	มี 9 ภาค

3) จำนวนผู้ตรวจราชการและหน่วยสนับสนุนการตรวจราชการในแต่ละส่วนราชการมีไม่เท่ากันขึ้นกับภารกิจและลักษณะหน่วยงานในพื้นที่ เช่น มีหน่วยงานถึงระดับจังหวัด ถึงระดับอำเภอด้วย

4) กลไกการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้ตรวจราชการในแต่ละระดับ (การตรวจราชการระดับสำนักนายกรัฐมนตรี ระดับกระทรวง ระดับกรม) ยังไม่เป็นลักษณะเครือข่าย (Networking) ในการผนึกกำลังผู้ตรวจราชการในการออกตรวจราชการกรณีที่มีการตรวจแผนงาน/งาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกัน หรืองานที่ต้องประสานกันในเรื่องบุคลากร พื้นที่และหน่วยงาน

ในการปฏิรูประบบราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 กำหนดว่าการบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ และในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

ดังนั้น ผู้ตรวจราชการจะเป็นกลไกสำคัญในเรื่องการประเมินผลการปฏิรูประบบราชการ การประเมินประสิทธิภาพของส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และการประเมินผลสำเร็จในเชิงนโยบาย ซึ่งผู้ตรวจราชการจะต้องมีบทบาทหน้าที่เพิ่มขึ้นในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินเรื่องดังกล่าวให้รัฐบาล จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้ตรวจราชการให้สามารถปฏิบัติงานตามแนวการบริหารงานภาครัฐดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจราชการ

1) เพื่อให้เกิดการทำงานโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area Approach) และเพื่อให้เกิดบูรณาการแผนปฏิบัติงาน แผนการบริหารงบประมาณ และแผนการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการในพื้นที่

2) เพื่อให้การกำกับกับการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาคของรองนายกรัฐมนตรี ทั้ง 6 ท่านสามารถผลักดันนโยบายสำคัญของรัฐบาลให้สำเร็จอย่างรวดเร็วและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อประชาชนในพื้นที่

3) เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบข้อมูลที่สามารถรายงานข้อเท็จจริงให้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่ถูกต้อง ทันต่อเวลา และเชื่อถือได้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของส่วนราชการให้แก่ผู้บริหารทุกระดับเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวินิจฉัยสั่งการของฝ่ายบริหาร (นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี)

4) เพื่อให้เกิดความประหยัด คำนึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการตรวจราชการ ควรมีการประสานสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่ายระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก มีการสร้างระบบเครือข่ายการตรวจราชการให้มีลักษณะการผนึกกำลังกันทำงาน

5) เพื่อประโยชน์ในการประสาน ติดตาม เร่งรัด ช่วยเหลือ และประเมินผลการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาค ควรมีการกำหนดเขตการตรวจราชการให้เหมือนกัน

4. ข้อเสนอ

การตรวจราชการจะมีบทบาทความสำคัญอย่างสูงในฐานะที่เป็นกลไกหรือเครื่องมือสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินในทุกระดับ (นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง และอธิบดี) ระบบการตรวจราชการควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาขีดสมรรถนะให้สามารถเป็นกลไกควบคุมภายในของฝ่ายบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงทั้งระบบต่อไป ในขั้นนี้เห็นควรดำเนินการเฉพาะในส่วนที่สามารถปรับปรุงและดำเนินการได้ทันที คือ การปรับปรุงการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการให้เหมือนกันทุกส่วนราชการโดยยึดหลักการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการของสำนักงานนายกรัฐมนตรีที่แบ่งออกเป็น 12 เขต เป็นเกณฑ์ (เอกสารแนบท้ายหมายเลข 1)

ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรี

เห็นชอบการปรับปรุงการกำหนดเขตพื้นที่ตรวจราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เป็น 12 เขต เหมือนกัน ตามเขตพื้นที่การตรวจราชการของสำนักงานนายกรัฐมนตรี

เขตพื้นที่การตรวจราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี

- เขตตรวจราชการที่ 1 ได้แก่ จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ อัญญา อ่างทอง
- เขตตรวจราชการที่ 2 ได้แก่ จังหวัด ชัยนาท นครนายก ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี
สุพรรณบุรี
- เขตตรวจราชการที่ 3 ได้แก่ จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี
สระแก้ว
- เขตตรวจราชการที่ 4 ได้แก่ จังหวัด กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
- เขตตรวจราชการที่ 5 ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ
มหาสารคาม
- เขตตรวจราชการที่ 6 ได้แก่ จังหวัด ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี
หนองบัวลำภู
- เขตตรวจราชการที่ 7 ได้แก่ จังหวัด กาฬสินธุ์ นครพนม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร
อุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ
- เขตตรวจราชการที่ 8 ได้แก่ จังหวัด กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี
- เขตตรวจราชการที่ 9 ได้แก่ จังหวัด พิษณุโลก พิจิตร เพชรบูรณ์ แพร่ น่าน อุตรดิตถ์
- เขตตรวจราชการที่ 10 ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำพูน
ลำปาง
- เขตตรวจราชการที่ 11 ได้แก่ จังหวัด ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต
นครศรีธรรมราช
- เขตตรวจราชการที่ 12 ได้แก่ จังหวัด ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส